

Les b: Varkens in verschillende huizen?

Over houderijsystemen voor varkens.

Doelen:

De leerlingen:

- kunnen vertellen wat het natuurlijk gedrag van het varken is.
- kunnen de verschillende houderijsystemen voor varkens opnoemen en weten de grootste verschillen tussen deze systemen.
- oefenen in rekenen met getallen uit de praktijk.

Duur:

Introductie : 10 minuten
Aan de slag : 30 minuten
Afsluiting : 20 minuten

Benodigheden:

- Werkblad & Antwoordenblad
- Computers met internet

Werkvormen:

Klassikaal, zelfstandig, brainstormen, rekenen, discussie, mening vormen.

Introductie – Het varken

In de vorige les hebben de leerlingen geleerd over de productie van varkensvlees. Daarvoor zijn ze ook ingegaan op de verschillende afdelingen die in een varkensstal te vinden zijn. We gaan het hebben over varkens. Hierbij gaan we niet alleen kijken hoe een varken in elkaar zit, maar ook hoe varkens in Nederland gehouden worden. Alle informatie die u voor deze les nodig hebt is te vinden op <http://dierenwelzijnslessen.groenkennisnet.nl>; ga naar het leerkrachtgedeelte of klik in het leerlingengedeelte op het varken.

Teken in het midden van het bord een varken. Kijk wat de leerlingen al weten over varkens en over hun gedrag. Wat eten ze? Leven ze alleen of in groepen? Wat doen ze graag en wat niet? Zorg dat in ieder geval alle punten uit de kaders 'Wat wil een varken?' aan bod komen. Maak een woordspin.

Wat wil een varken?

- Varkens zijn groepsdieren die in kleine familiegroepen leven
- Varkens lopen in het wild veel om hun voedsel te verzamelen
- Varkens zijn ongeveer 7 uur per dag bezig met eten zoeken en eten. Hierbij wroeten ze de aarde om met hun neus. Varkens zijn alleseters.
- Varkens rusten het liefst op een zachte ondergrond, dit doen ze soms wel 19 uur op een dag
- Varkens nemen graag een modderbad om parasieten weg te houden
- Varkens zijn intelligente dieren die zich gaan vervelen in een prikkelarm hok

Aan de slag – Rekenen met varkens

Wij houden varkens voor hun vlees. Hiervoor hebben we varkens geselecteerd die snel groeien en veel vlees aanzetten. Deze speciale varkens worden anders gehouden dan wilde varkens. Toch hebben varkens in hun hok nog steeds een ligplaats, eetplaats en mestplaats. Onderstaand kader: kamers in een varkenshok?, geeft meer informatie over de indeling van een varkenshok. Er zijn verschillende soorten stallen die in meer of mindere mate rekening houden met deze natuurlijke indeling.

Laat de leerlingen zelf de hokken intekenen bij de opdrachten op het werkblad. Laat ze daarna in groepjes het werkblad maken en de berekeningen uit deze opdrachten uitvoeren achter de computer. In het kader 'Biologische varkenshouderij' staan de gegevens die de leerlingen nodig hebben.

Kamers in een varkenshok?

Als varkens genoeg ruimte hebben, verdelen ze de ruimte die ze hebben:

- *Rustplaats*: het liefst rusten varkens samen op een rustige en zachte plek
- *Mestplaats*: varkens poepen en plassen het liefst op één plek
- *Eetplaats*: varkens eten graag tegelijkertijd, zonder dat andere varkens hun eten af kunnen pakken
- *Looppaden*: als er ruimte is, liggen tussen de plaatsen looppaden

Biologische varkenshouderij

De biologische boerderij houdt meer rekening met de behoeftes van het varken en met het milieu. Onderstaand schema geeft de maten aan voor de hokken per diergroep.

Biologische varkens moeten stro tot hun beschikking hebben en ze moeten naar buiten kunnen.

	Gangbaar	Biologisch
Big (25 kg)	0,4 m ²	0,6 m ² binnen 0,4 m ² buiten
Vleesvarken (100 kg)	1 m ²	1,3 m ² binnen 1 m ² buiten
Drachtige zeug	2,25 m ²	2,5 m ² binnen 1,9 m ² buiten
Zeug met biggen	-	7,5 m ² binnen 2,5 m ² buiten
Zeug in box bij biggen?	Ja	Nee
Speenleeftijd	4 weken	6 weken
Staatjes couperen?	Ja	Nee
Tandjes slijpen?	Ja	Nee
Castreren? (verdoofd)	Ja	Ja

Afsluiting

De leerlingen hebben voornamelijk het gangbare met het biologische systeem vergeleken. Bespreek met de hele klas de laatste opdracht en laat de leerlingen discussiëren. Waarom zijn er verschillende systemen? Welk vlees uit welk systeem zouden ze zelf kiezen en waarom?

Discussie: Maak twee groepen en houd een debat: laat de ene groep de gangbare boerderijen verdedigen en de andere de biologische. Schrijf op het bord partijen die betrokken zijn bij het welzijn van de varkens (boer, koper, dierenactivist, etc.), zodat de leerlingen na kunnen denken over verschillende belangen. Geef ze de tijd om argumenten op te schrijven.

Extra activiteit – Presentatie

Als aanvulling kunt u de leerlingen in vier groepen verdelen, waarvan er twee het biologische en twee het gangbare systeem kiezen. Laat ze een poster maken van hoe zij vinden dat een gangbare stal en een biologische stal eruit ziet.

Extra activiteit – Uitstapje

Het is erg leerzaam de leerlingen mee te nemen naar een varkensstal. Dit geeft ze een beter beeld van wat ze geleerd hebben. U kunt adressen van bedrijven bij u in de buurt vinden op de website, op het leerkrachtgedeelte onder 'Excursies'.

Het antwoordblad is te vinden via de volgende link: <http://edepot.wur.nl/250325>

